

REDACTIONEEL

Hans van Ewijk en Gery Lammersen hebben in internationaal verband onderzoek gedaan naar professionals in Denemarken, Nederland en Zweden die met mensen met een verstandelijke beperking werken. In hun bijdrage lichten zij de Nederlandse situatie eruit. Zij bezien met name de ethische aspecten van het werken met mensen met een verstandelijke beperking en het vraagstuk van professionalisering. Wat het werk tot een uitdaging maakt, is dat er een complexe balans moet worden gevonden tussen verschillende precaire aspecten: het aangaan van een vertrouwensrelatie om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de behoeften van de cliënt en tegelijk diens bewegingsruimte zo veel mogelijk te vergroten, mede door het aanspreken van het omringende netwerk. Een dergelijke taak vraagt om een verdere verhoging van het professionaliserings- en kwaliteitsniveau. De auteurs bepleiten daarom een opleiding voor professionals in de gehandicaptenzorg waarin de agogische competenties worden gecombineerd met verplegende en verzorgende competenties.

Professionals in de welzijns- en zorgsector zijn de afgelopen 25 jaar geconfronteerd met zowel een sociale als een technische arbeidsdeling, die elk hun eigen logica kennen. In zijn bijdrage aan de themareeks professionalisering vraagt Douwe van Houten zich af wat de implicaties zijn van deze dubbele logica

voor professionele praktijken. Volgens hem kunnen de markt- en managementlogica en de logica van de professionals in theorie niet worden gecombineerd, maar is dat wel wat er feitelijk gebeurt in de praktijk. Er is daarmee sprake van een beleidsparadox van twee contrasterende principes. Voor professionals is de logica van professionalisme, met zijn eigen moraal, leidend. De morele basis van professioneel werk wordt verbonden aan een zorgethiek waarin aandacht een belangrijke morele dimensie vormt. Aangezien managers professionals niet tijdens hun werk in de gaten (kunnen) houden, kunnen zij wel proberen hun werk te reguleren, maar zijn zij – gelukkig, zo meent Van Houten – niet in staat hen te dwingen om daadwerkelijk prioriteit te geven aan de principes van de marktlogica.

In de derde bijdrage gaat Timothy Schilling na in hoeverre de drie veranderkundige modellen van Donkers adequaat zijn als het gaat om de positionering van sociale interventies die zijn geïnspireerd door het geloof. Aan de hand van het werk van de *Brothers of the Christians Schools* in Manhattan, betoogt de auteur dat het sociaal-technologische model, het persoongeoriënteerde model en het maatschappijkritische model ontoereikend zijn om dit soort werk te plaatsen. In geen van deze modellen wordt namelijk plaats ingeruimd voor een ervaringshorizon die verder reikt

dan de persoon in relatie tot de maatschappij. Terwijl voor een gelovige een horizon van de eeuwigheid of het concept van God een belangrijke rol vervult in de motivatie, het doel en het begrip van een sociale interventie. Via gebed wordt God betrokken in de relatie tussen werker en cliënt en in het veranderingsproces. Schilling stelt daarom een vierde, op het geloof gebaseerd model voor dat, zo hoopt hij, een goed interpretatiekader kan vormen voor vanuit religieuze achtergrond ingezette sociale interventies. Op die manier kan wellicht meer inzicht worden verkregen in hoe en waarom het geloof werkzaam is in de inzet voor sociale veranderingen, niet alleen het christelijk geloof, waar zijn casus betrekking op heeft, maar mogelijk ook andere religies.

Op 27 april jongstleden organiseerde het Landelijk Expertisecentrum Sociale Interventie (LESI) een studiedag over het thema 'Nieuwe maatschappelijke uitdagingen en handelingsstrategieën op lokaal niveau'. Op vier inhoudelijke thema's keken de inleiders (kerndocenten van de Master Sociale Interventie) en deelnemers kritisch naar actuele trends, beleidsontwikkelingen en de uitvoeringspraktijk rondom sociale interventies. Het eerste thema waarbij werd stilgestaan, was burgerschap en maatschappelijke ondersteuning. De dubbelzinnigheid van de persoonlijke factor was een tweede onderwerp van bespreking. Ten derde werd de aandacht gericht op wat professioneel handelen in de marge vergt. Ten slotte werd er ook specifiek gekeken naar de eigen eisen die voor evaluatie- en interventieonderzoek gelden. Er wordt verslag gedaan van deze studiedag en de belangrijkste bevindingen en conclusies worden samengevat.

In het signalement wordt de vooraankondiging gedaan van het congres *Daar draait het allemaal om: presentie!*, dat de Stichting Presentie eind september 2006 in samenwerking met Actioma/SOM organiseert. Tijdens het congres zal met name worden ingegaan op de vraag hoe met de presentiebenadering een vernieuwende impuls kan worden gegeven aan bestaande zorgpraktijken, hoe daadwerkelijk aansluiting kan worden gezocht bij het verlangen van degene die behoeftig is en hoe het hulpaanbod daarop kan worden afgestemd.

In de boekenrubriek bespreekt Ger Tillekens het boek *Overleven in de stad*, waarin Ton Notten een pleidooi

houdt voor het behoud of liever gezegd: het herstel van een integraal andragogisch perspectief op de jeug dopvoeding op de noemers 'sociale kwaliteit' en 'urban education'. Theo van Dellen geeft een overzicht van het boek *Omvormen van jezelf en de wereld om je heen*. Een uitnodiging tot de ontwikkelkunde en reikt vier redenen aan waarom dit boek al dan niet tot lezen uitnodigt.

Op de HSAO-pagina ten slotte bericht Victor van den Bersselaar welke initiatieven er allemaal worden genomen vanuit de Werkplaats Normatieve Professionalisering van het Lectoraat en de Kenniskring *Vraaggerichte Methodiekontwikkeling* aan het Instituut voor Sociale en Culturele Beroepen (Hogeschool van Amsterdam).

Andries Baart, hoofdredacteur
Coyan Tromp, eindredacteur